የቲቶ መልዕክት

የጥናት መምሪያና ማብራሪያ

በ የሕይወት እንጀራ አገልግሎት ተጽፎ የተዘጋጀ

አማርኛ

Bible

በጸጋ የመታነጽ ጉዞ፡- የቲቶ መልእክት ጥናት መግቢያ

ይህ መጽሐፍ ሐዋርያው ጳውሎስ በእምነት ልጁ ለሆነው ለቲቶ የጻፈውን ጥልቅ ትምህርት በቀላልና ግልጽ በሆነ መንገድ ለመረዳት እንድንችል ተዘጋጅቷል። በዚህ አጭር ግን ጥልቅ በሆነ መልእክት ውስጥ በምናደርገው ጉዞ፣ ጥንታዊው ጥበብ ዛሬ ያለንበትን ሕይወት እንዴት እንደሚለውጥ እንመለከታለን። ይህ ጥናት ከመጽሐፍ እውቀት ባለፈ ማንነታችንን ከኢየሱስ ክርስቶስ ወንጌል ውበት ጋር ለማስማማት የቀረበ መንፈሳዊ ጥሪ ነው።

በእነዚህ ገጾች ውስጥ ስለ ቤተ ክርስቲያን መሪነት፣ ስለ ቤተሰብ ሥርዓትና ስለ ማኅበራዊ ኃላፊነት ግልጽ የሆኑ መመሪያዎችን እናገኛለን። የእግዚአብሔር ጸጋ ካለፈው ኃጢአታችን የሚያድነን ብቻ ሳይሆን ለወደፊት ቅዱስ ሕይወት የሚያስለጥነን መለኮታዊ ኃይል መሆኑን እንረዳለን። እያንዳንዱ የምታነቡት ቃል ለመልካም ሥራ እንድትቀኑና ወደ እግዚአብሔርን መምሰል ለሚመራው እውነት ያላችሁ ፍቅር እንዲጨምር ያደርጋል።

ይህ ሥራ እግዚአብሔርን ለሚያከብር ሕይወት ለሚራቡ ምእመናንና መንጋውን በቅንነት ለመጠበቅ ለሚተጉ መሪዎች ሁሉ የተበረከተ ነው። እነዚህን ገጾች ስታገላብጡ መንፈስ ቅዱስ ልባችሁን እንዲያበራውና በትውልዳችሁ መካከል የታመናችሁ ምስክሮች እንድትሆኑ ብርታትን እንዲሰጣችሁ ጸሎቴ ነው። የለውጥና የመታደስ ጉዟችሁ እዚህ ይጀምራል።

ለግል ጥናት፣ ለቤተሰብ አምልኮ ወይም **በቡድን ለሚደረግ የቃል ውይይት** እንዲመች ተደርጎ የተዘጋጀው ይህ መጽሐፍ፣ እውነትን ለሚጠሙና ነፃነትን ለሚናፍቁ ሁሉ የተበረከተ ነጻ ስጦታ ነው። ቃሉን ስታጠኑ የጌታ ጸጋ በልባችሁ ይብራ፤ መንፈስ ቅዱስ ደግሞ ከእውነት ወደ እውነት እየመራችሁ ለክብሩ ያብቃችሁ።

ስለ አገልግሎታችን፡- የሕይወት እንጀራ አገልግሎት የእግዚአብሔርን ቃል እውነት ሁሉም ሰው ሊረዳው በሚችል ቀላልና ማራኪ አቀራረብ ለማድረስ የሚሠራ የወንጌል አገልግሎት ነው።

በነጻ የተሰጠ! ለሽያጭ የማይውል!!!

የቲቶ መልዕክት

የጥናት መምሪያና ማብራሪያ

አማርኛ

Ethiopia

Copyright © 2026, የቅጂ መብት ባለቤት፡- © 2026 የሕይወት እንጀራ አገልግሎት (Yehiwot Enjera Ministry) የአጠቃቀም ፈቃድ፡- ይህ የጥናት መጽሐፍ የእግዚአብሔር ቃል ለሁሉም በነጻ እንዲደርስ ታስቦ የተዘጋጀ ነው። በመሆኑም የሚከተሉትን መመሪያዎች በመከተል በነጻነት መጠቀም ይቻላል፡- የምንጭ ምስክርነት፡- ይህንን ጽሑፍ በማንኛውም መድረክ ሲጠቀሙ ወይም ሲያሰራጩ የይዘቱን ምንጭ (የሕይወት እንጀራ አገልግሎት) መጥቀስ ይኖርብዎታል። ለሽያጭ ያልቀረበ፡- ይህንን የጥናት መጽሐፍ ለማንኛውም ዓይነት የንግድ ሥራ ወይም ገቢ ለማግኘ መጠቀም በጥብቅ የተከለከለ ነው። ይዘቱን አለመለወጥ፡- የመጽሐፉን ይዘት ሳይለውጡ፣ ሳይጨምሩ ወይም ሳይቀንሱ እንዳለ ለሌሎች ማጋራት፣ ፕሪንት ማድረግና አባዝቶ ማሰራጨት ይቻላል። "...በነጻ የተቀበላችሁትንም በነጻ ስጡ።" (ማቴ 10፥8) በሚለው መለኮታዊ መመሪያ መሠረት፣ ይህ የጥናት መመሪያ ለወንጌል አገልግሎትና ለቅዱሳን መታነጽ በነጻ እንዲውል ተፈቅዷል።

http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/
You may not use this work for commercial purposes. You may adapt and add to this work. You must keep the copyright and credits for authors, illustrators, etc.

የቲቶ መልእክት ጥልቅ ጥናት፡ ታሪካዊ፣ ዳራዊ እና ሥነ-መለኮታዊ ትንተና

በአዲስ ኪዳን ውስጥ ከሚገኙት ሦስት "የእረኝነት መልእክቶች" (Pastoral Epistles) መካከል አንዱ የሆነው የቲቶ መልእክት፣ በቤተ ክርስቲያን አመራር፣ በጤናማ ትምህርት እና በክርስቲያናዊ ምግባር መካከል ያለውን የማይነጣጠል ግንኙነት የሚያትት መጽሐፍ ነው ። ይህ ጥናት በመጽሐፉ ታሪካዊ ዳራ፣ በጸሐፊው ማንነት፣ በመልእክቱ ዓላማ እና በእያንዳንዱ ምዕራፍ ውስጥ በሚገኙ ቁልፍ ትምህርቶች ላይ ያተኮረ ሰፊ ትንተና ያቀርባል ። የጥናቱ መሠረታዊ ግብ በቅዱሳት መጻሕፍት ውስጥ የተገለጸውን መለኮታዊ ሥርዓት በመረዳት ለዛሬዋ ቤተ ክርስቲያን የሚሆን ተግባራዊ መመሪያ ማቅረብ ነው ።

የቲቶ መልእክት በ63-65 ዓ.ም. ገደማ በሐዋርያው ጳውሎስ እንደተጻፈ በቤተ ክርስቲያን የታሪክ ምሁራን ዘንድ በሰፊው ይታመናል ። ጳውሎስ መልእክቱን የጻፈው በመጀመሪያው የሮም እስራቱ እና በሁለተኛው እስራቱ መካከል ባለው ነጻነት ወቅት እንደሆነ ይገመታል ። ምንም እንኳን አንዳንድ ዘመናዊ ምሁራን የመጽሐፉን ሐዋርያዊ ምንጭ ቢጠራጠሩም፣ የጥንት ቤተ ክርስቲያን አባቶች ግን መልእክቱን የጳውሎስ እንደሆነ አጽንተው ተቀብለውታል ። መጽሐፉ የተጻፈው ለቲቶ ሲሆን፣ እርሱም ከአሕዛብ ወገን ተለውጦ የጳውሎስ ታማኝ የሥራ ባልደረባ እና መንፈሳዊ ልጅ የሆነ ሰው ነው ።

ቀርጤስ የተባለችው የሜዲትራኒያን ደሴት የመልእክቱ መነሻ ነች ። ቀርጤስ በጥንቱ ዓለም በሥነ-ምግባር ብልሽት፣ በውሸት እና በስስት የምትታወቅ ነበረች፤ እንዲያውም "መዋሸት" የሚለው ቃል ከቀርጤስ ሰዎች ማንነት ጋር ተያይዞ "መቀርጠስ" (to Cretanize) ተብሎ እስከ መጠራት ደርሶ ነበር ። በዚህ አስቸጋሪ ባሕል ውስጥ የተመሰረቱትን አብያተ ክርስቲያናት በሥርዓት ለመምራት እና ጤናማ ትምህርትን ለማስጠበቅ ጳውሎስ ቲቶን በዚያ ትቶት ሄዷል ። ቀርጤስ በሮማውያን ዘንድ ወታደራዊ ስልጠና የሚሰጥባት ቦታ በመሆኗ፣ የአረማውያን ተጽዕኖ እና የሥነ-ምግባር ብልሽት በከፍተኛ ደረጃ ይታይባት ነበር ።

ምዕራፍ 1

ቲቶ 1፡1-4፦ ሰላምታ እና የሐዋርያነት መለኮታዊ መሠረት

ምልከታ እና ትርጓሜ

ሐዋርያው ጳውሎስ ወደ ቲቶ የጻፈው ይህ መልእክት ቤተክርስቲያን በሥርዓት እንድትመራና አማኞች በቅድስና እንዲኖሩ የሚመክር ታላቅ መጽሐፍ ነው። በመጀመሪያዎቹ አራት ቁጥሮች ውስጥ ጳውሎስ ራሱን የሚያስተዋውቅበት መንገድና ለቲቶ ያለው ፍቅር እጅግ ጥልቅ የሆኑ መንፈሳዊ ትምህርቶችን ይይዛሉ።

በመጀመሪያው ቁጥር ላይ ጳውሎስ ራሱን "የእግዚአብሔር ባሪያ" ብሎ በመጥራት ይጀምራል። ይህ ቃል በወቅቱ በነበረው ባሕል ዝቅተኛነትን የሚያሳይ ቢሆንም ለጳውሎስ ግን ፍጹም ለእግዚአብሔር ፈቃድ መገዛትንና ራስን አሳልፎ መስጠትን የሚገልጽ ክቡር ስም ነው። ከዚህም በተጨማሪ የኢየሱስ ክርስቶስ ሐዋርያ መሆኑን ይገልጻል፤ ይህም ማለት የእግዚአብሔርን መንግሥት የምሥራች እንዲሰብክና ለቤተክርስቲያን መመሪያ እንዲሰጥ በልዩ ሥልጣን የተላከ መልክተኛ መሆኑን ያሳያል።

የጳውሎስ አገልግሎትና ጥሪ ዝም ብሎ የተሰጠ ሳይሆን ግልጽ የሆነ ዓላማ ያለው ነው። ይህም የእግዚአብሔር ምርጦች ወደ እምነት እንዲመጡና ለፈቃደ እግዚአብሔር የሚያስገዛውን እውነት እንዲያውቁ መርዳት ነው። እውነተኛ እምነት ሁልጊዜም ወደ እግዚአብሔርን መምሰል (ቅድስና) እንደሚመራ እዚህ ጋር እንረዳለን። እውነትን ማወቅ ብቻ ሳይሆን ያ እውነት በሕይወታችን ውስጥ ለውጥ ሲያመጣ የአገልግሎታችን ፍሬ ይታያል።
ይህ ሁሉ አገልግሎትና ትጋት የሚቆመው በማይዋሸው አምላክ ተስፋ ላይ ነው። እግዚአብሔር ዓለም ሳይፈጠር በፊት የሰጠው የዘላለም ሕይወት ተስፋ የክርስቲያኖች ሁሉ መጽናኛና የመጨረሻ ግብ ነው። እግዚአብሔር ታማኝ ስለሆነና ቃሉን ስለማይረሳ የገባውን ተስፋ በጊዜው በቃሉ በኩል ገልጦታል። ይህ ቃል ደግሞ በስብከት አማካኝነት ለሁላችንም ደርሷል።

ለልጁ ለቲቶ ሰላምታ ሲሰጥ "በጋራ በሆነው እምነት እውነተኛ ልጄ ለሚሆን ለቲቶ" በማለት በታላቅ ፍቅር ይጠራዋል። ይህም በክርስቶስ ውስጥ የሚመሠረተው መንፈሳዊ ግንኙነት ከሥጋዊ ዝምድና በላይ ጠንካራና ፍቅር የተሞላ መሆኑን ያሳያል። ጳውሎስ ለቲቶ የእግዚአብሔር አብና የመድኃኒታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ጸጋና ሰላም እንዲሆንለት ይመኛል።

አንድ ምሳሌ እንመልከት

በአንድ ወቅት አንድ ታዋቂ አምባሳደር ወደ ሌላ አገር ሲላክ የራሱን የግል ሐሳብ ሳይሆን የላከውን መንግሥት ቃልና ትእዛዝ ብቻ በታማኝነት እንደሚናገር ሁሉ ጳውሎስም የራሱን ሳይሆን የላከውን የክርስቶስን ቃል ለቲቶና ለቀርጤስ ሰዎች ያደርሳል። እኛም በቤታችን፣ በሥራችንና በምናገለግልበት ስፍራ ሁሉ የእግዚአብሔር የታመኑ መልክተኞች እንድንሆን ተጠርተናል። የሕይወታችን መመሪያ "እግዚአብሔር ምን ይለኛል?" የሚለው እንጂ "እኔ ምን ደስ ይለኛል?" የሚለው መሆን የለበትም።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

🔹 ጳውሎስ ራሱን "የእግዚአብሔር ባሪያ" ብሎ መጥራቱ ስለ እኛ የአገልግሎት ዝንባሌ እና ለጌታ ስለ መገዛት ምን ያስተምረናል?

🔹 "ለአምልኮ የሚስማማ የእውነት እውቀት" ማለት ምን ማለት ነው? እውቀታችን ወደ አምላካዊ ሕይወት ካልመራን ምን ጎድሎታል?

🔹 "የዘላለም ሕይወት ተስፋ" በዓለማት መጀመሪያ መሰጠቱ፣ የእግዚአብሔርን የማዳን ዕቅድ ዘላለማዊነት እንዴት ያረጋግጥልናል?

🔹 ጳውሎስ ለቲቶ የሰጠው ሰላምታ "ጸጋና ሰላም" በአገልጋዮች የዕለት ተዕለት ውጥረት ውስጥ ለምን እጅግ አስፈላጊ ነው?

🔹 "በጋራ እምነት" የሚለው ሐሳብ ከተለያዩ ማኅበራዊ ክፍሎች በመጡ አማኞች መካከል ያለውን መንፈሳዊ አንድነት እንዴት ይገልጻል?

🔹 ጳውሎስ የሐዋርያነት ሥልጣኑን በመግቢያው ላይ ያሰፈረው ቲቶ ለሚሾማቸው መሪዎች ተቀባይነት እንዲኖረው እንዴት ይረዳዋል?

🔹 የእግዚአብሔር ቃል በስብከት ተገለጠ ሲባል፣ የስብከት አገልግሎት በእግዚአብሔር ዕቅድ ውስጥ ያለውን ቦታ እንዴት ያሳያል?

🔹 "የእግዚአብሔር ምርጦች" (elect) የሚለው ቃል ለእምነታችን ጅማሬ እግዚአብሔር ያለውን ቅድሚያ እንዴት ያጎላል?

🔹 መድኃኒታችን ተብሎ የተጠቀሰው እግዚአብሔር አብ መሆኑ፣ በመዳን ሥራ ውስጥ የአብን ሚና እንዴት እንድንረዳ ያደርገናል?

ቲቶ 1፡5-9፦ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች (ሽማግሌዎች) መለኮታዊ መስፈርት ምልከታ እና ትርጓሜ

ሐዋርያው ጳውሎስ ወጣቱን ቲቶን በቀርጤስ ደሴት የተወው የቀሩትን የቤተ ክርስቲያን ሥራዎች እንዲያደራጅና በየከተማው ሽማግሌዎችን (መሪዎችን) እንዲሾም ነው። መሪዎችን የመሾም ኃላፊነት ዝም ብሎ በሰው ምርጫ ወይም በታዋቂነት የሚከናወን ሳይሆን ግልጽ የሆኑ መለኮታዊ መስፈርቶችን መከተልን ይጠይቃል። አንድ የቤተ ክርስቲያን መሪ በመጀመሪያ ደረጃ በሰዎች ዘንድ የማይነቀፍና የቤት አስተዳደሩም የተስተካከለ መሆን አለበት። ይህም ማለት ለአንዲት ሚስት የታመነና ልጆቹም በአመፅ ወይም ባለመታዘዝ የማይታሙ አማኞች ሊሆኑ ይገባል ማለት ነው።

ቤተ ክርስቲያን የእግዚአብሔር ቤት እንደመሆኗ መጠን መሪውም በዚህ ቤት ውስጥ እንደ እግዚአብሔር መጋቢ ሆኖ ያገለግላል። ስለዚህ መሪው የራሱን ፈቃድ ብቻ የሚያደርግ፣ ቶሎ የሚቆጣ፣ ለወይን ጠጅ ሱስ የተገዛ፣ ጠባብ ወይም የማይገባን ትርፍ የሚመኝ መሆን የለበትም። እነዚህ ባሕርያት የመንፈስ ቅዱስን ሥራ ስለሚገቱና የእግዚአብሔርን ስም ስለሚያሰድቡ መሪው ከእነዚህ ነገሮች የራቀ መሆን ይኖርበታል። መሪነት ምድራዊ ሥልጣን ሳይሆን በትሕትና የሚከናወን አገልጋይነትና ለእግዚአብሔር የሚቀርብ የኃላፊነት ሒሳብ መሆኑን መረዳት እጅግ አስፈላጊ ነው።

ከክፉ ባሕርያት ከመራቅ ባለፈ አንድ መሪ ሊላበሳቸው የሚገቡ በጎ መንፈሳዊ ምግባራት አሉ። መሪው እንግዳ ተቀባይ፣ በጎ የሆነውን ነገር የሚወድ፣ ራሱን የሚገዛ፣ ጻድቅ፣ ቅዱስና በሥርዓት የሚኖር መሆን አለበት። እነዚህ ባሕርያት መሪው ለሌሎች አማኞች እውነተኛ አርአያ እንዲሆንና የክርስቶስን ባሕርይ በሕይወቱ እንዲያንጸባርቅ ይረዱታል። መንጋውን የሚመራው በንግግር ብቻ ሳይሆን በተግባራዊ ቅድስናና በንጹሕ የሕይወት ምስክርነት ነው።

በመጨረሻም አንድ መሪ በእግዚአብሔር እውነት ቃል ላይ የጸና አቋም ሊኖረው ይገባል። የታመነውን ቃል አጥብቆ መያዝ ያለበት በጤናማ ትምህርት ሌሎችን ለመምከርና የሚቃወሙትንም ለመርታት እንዲችል ነው። መሪው ቃሉን ጠንቅቆ ካላወቀና በቃሉ ካልተመራ ቤተ ክርስቲያንን ከሐሰት ትምህርትና ከስህተት መጠበቅ አይችልም።

ስለዚህ ለእግዚአብሔር ቃል ታማኝ መሆን የመሪነት ዋነኛውና የመጨረሻው መለኪያ ነው።

አንድን ትልቅ ሕንፃ ለመገንባት መሐንዲሱ የሚጠቀመው ድንጋይ ጠንካራና ያለ ምንም ስንጥቅ መሆን አለበት። አንዱ ድንጋይ ቢሰነጠቅ መላው ሕንፃ አደጋ ላይ ሊወድቅ ይችላል። የቤተ ክርስቲያን መሪዎችም ልክ እንደነዚህ ድንጋዮች ናቸው። ሕይወታቸው በእግዚአብሔር ቃል ተጠርቦና ተስተካክሎ ለቤተ ክርስቲያን ጥንካሬና ውበት የሚሆኑ የእግዚአብሔር መሣሪያዎች ናቸው። የቤተ ክርስቲያን ጥንካሬ የሚለካው በመሪዎቿ ብዛት ሳይሆን በሕይወታቸው ጥራትና ለቃሉ ባላቸው ታማኝነት ነው።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

🔹 በየከተማው ሽማግሌዎችን (አመራርን) መሾም ለቤተ ክርስቲያን የረጅም ጊዜ ዕድገትና ጤንነት ያለው ፋይዳ ምንድን ነው?

🔹 የአንድ መሪ የቤተሰብ ሕይወት (ከሚስትና ከልጆች ጋር ያለው ግንኙነት) ለአገልግሎት ብቃቱ እንዴት እንደ ዋነኛ መመዘኛ ሊወሰድ ይችላል?

🔹 "የእግዚአብሔር መጋቢ" የሚለው ቃል ስለ መሪነት ሥልጣን፣ ተጠያቂነት እና ስለ እግዚአብሔር ንብረት ጥበቃ ምን ያስተምረናል?

🔹 ሽማግሌዎች "ነውረኛ ረብን የማይወዱ" መሆን ያለባቸው፣ የገንዘብ ፍቅር አገልግሎቱን እንዴት ሊበክለው ስለሚችል ነው?

🔹 "በታመነ ቃል መጽናት" የሚለው መስፈርት፣ መሪዎች በግል የጥናት ሕይወታቸው ምን ዓይነት ዝግጅት እንዲያደርጉ ያስገድዳቸዋል?

🔹 ከመሪነት መስፈርቶቹ መካከል ለዛሬው ትውልድ አገልጋዮች በጣም ፈታኝ የሚመስለው የትኛው ነው? ለምን?

🔹 ሽማግሌዎች እንግዳ ተቀባይ (hospitable) መሆን ያለባቸው፣ ቤተ ክርስቲያን እንደ ቤተሰብ ያላትን ሚና እንዴት ያጠናክረዋል?

🔹 "ራሱን የሚገዛ" (self-controlled) የሚለው ባሕርይ፣ በውጥረት እና በክርክር ወቅት ለመሪ ለምን የግድ ያስፈልጋል?

🔹 ተቃዋሚዎችን የመርታትና የመገሰጽ ብቃት፣ የመሪው ድርሻ መሆኑን ማወቃችን ስለ ቤተ ክርስቲያን ጥበቃ ምን ያስተምረናል?

ቲቶ 1፡10-16፦ የሐሰት መምህራን እና የቀርጤስ ባሕል ተፅዕኖ
ምልከታ እና ትርጓሜ

በዚህ ክፍል ሐዋርያው ጳውሎስ በቀርጤስ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ሰርገው የገቡትን አስቸጋሪ ሰዎችና የሐሰት መምህራንን ባሕርይ በግልጽ ያጋልጣል። እነዚህ ሰዎች አመጸኞች፣ ከንቱ ተናጋሪዎችና አታላዮች መሆናቸውን ይገልጻል። በተለይም ደግሞ ከይሁዲነት ወገን የሆኑትና በሥርዓተ አሪት ላይ የሚያተኩሩት የቤተሰብን መንፈሳዊ ጤንነት በማናጋት የማይገባውን ትርፍ ለማግኘት ሲሉ የተሳሳተ ትምህርት ያስተምራሉ። ጳውሎስ እነዚህ ሰዎች አፋቸው እንዲዘጋና በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ስፍራ እንዳይኖራቸው ጥብቅ መመሪያ ይሰጣል።

የቀርጤስ ሰዎች በወቅቱ በነበረው ባሕላቸው እጅግ አስቸጋሪዎች ነበሩ፤ እንዲያውም የገዛ ራሳቸው ነቢይ "የቀርጤስ ሰዎች ሁልጊዜ ውሸታሞች፣ ክፉዎች አራዊት፣ በላተኞችና ሥራ ፈቶች ናቸው" ብሎ እንደተናገረ ጳውሎስ ይጠቅሳል። ይህ ባሕል በቤተ ክርስቲያን ውስጥ በነበሩ አማኞች ላይ ተጽዕኖ እንዳያሳድር ጳውሎስ ለቲቶ የሚመክረው መፍትሔ ጠንከር ያለ ተግሣጽ ነው። ተግሣጹ ዓላማው ሰዎቹን ለመጉዳት ሳይሆን በእምነት ጤናማ እንዲሆኑና ለሰው ወግ ወይም ለይሁዲዎች ተረት ትኩረት መስጠታቸውን እንዲያቆሙ ለመርዳት ነው።

የአንድ ሰው ውስጣዊ ማንነት የውጫዊው ሕይወቱ መስተዋት ነው። ጳውሎስ ንጹሕ ለሆኑት ሁሉ ንጹሕ ነው በማለት የልብ ንጽሕናን አስፈላጊነት ይናገራል። በተቃራኒው ደግሞ ሕሊናቸውና አእምሯቸው ለረከሰና ለማያምኑ ሰዎች ንጹሕ የሆነ ምንም ነገር የለም። የእነዚህ ሰዎች ትልቁ አደጋ በአፋቸው እግዚአብሔርን እናውቀዋለን ቢሉም በሥራቸውና በኑሯቸው ግን የሚክዱት መሆናቸው ነው። ይህ ዓይነቱ ሕይወት ደግሞ በእግዚአብሔር ፊት የተጠላና ለማንኛውም በጎ ሥራ የማይበቃ ያደርጋቸዋል።

ለዚህ ክፍል እንደ ምሳሌ አንድ ሐሰተኛ የገንዘብ ኖትን መመልከት እንችላለን። አንድ ሐሰተኛ ብር በመልክና በቀለም እውነተኛውን ሊመስል ይችላል፤ ነገር ግን ገበያ ላይ ወጥቶ ዕቃ ሊገዛበት ሲሞከር ዋጋ እንደሌለው ይረጋገጣል። የሐሰት መምህራንም ልክ እንደዚሁ ናቸው።

ንግግራቸው መንፈሳዊ ቢመስልም ሕይወታቸውና ፍሬያቸው ግን ዋጋ የሌለውና ባዶ ነው። እውነተኛ ክርስትና የሚለካው በአፍ በሚነገር ምስክርነት ብቻ ሳይሆን በዕለት ተዕለት ተግባር በሚገለጥ የእግዚአብሔር ባሕርይ ነው።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

🔹 የሐሰት መምህራን "አፋቸው መዘጋት አለበት" ሲባል፣ ዛሬ ባለው የዲጂታል ሚዲያ ዘመን ቤተ ክርስቲያን እንዴት ነው ይህን የምትተገብረው?

🔹 ሐሰተኛ መምህራን "ገንዘብን" (ነውረኛ ረብን) እንደ ዋነኛ ተነሳሽነት መጠቀማቸው፣ ስለ እውነተኛ አገልጋይ የገንዘብ አያያዝ ምን ያስተምረናል?

🔹 የአይሁድ ተረትና የሰው ትእዛዝ (legalism) ጤናማውን የወንጌል ትምህርት እንዴት ሊበክሉትና አማኞችን ወደ ባርነት ሊመልሱ ይችላሉ?

🔹 ጳውሎስ የቀርጤስን ሰዎች መጥፎ ባሕል በግልጽ መጥቀሱ፣ በአሁኑ ጊዜ ካለው "political correctness" አንጻር ስንመለከተው ምን ዓይነት ትምህርት ይሰጠናል?

🔹 "ለንጹሖች ሁሉ ንጹሕ ነው" የሚለው ሐሳብ፣ ከሃይማኖታዊ የሥርዓት ንጽሕና ይልቅ ስለ ልብ ቅድስና ምን ይነግረናል?

🔹 እግዚአብሔርን በቃል "እናውቀዋለን" ብሎ በሥራ መካድ፣ በክርስቲያናዊ ምስክርነታችን ላይ የሚያመጣው ጉዳት ምንድን ነው?

🔹 የሐሰት ትምህርት "ቤቶችን ይገለባበጣል" የሚለው ሐሳብ፣ የቤተሰብ መንፈሳዊ ጤንነት ከትምህርት ጤንነት ጋር ያለውን ግንኙነት እንዴት ያሳያል?

🔹 አማኞች በእምነት "ጤናማ እንዲሆኑ" (hugiaino) በጠንካራ ሁኔታ መገሰጽ ለምን አስፈላጊ ሆነ?

🔹 በዙሪያችን ያለው ብልሹ ባሕል በክርስቲያናዊ ሕይወታችን ላይ የሚያሳድረውን አሉታዊ ተጽዕኖ እንዴት ነው መከላከል የምንችለው?

ምዕራፍ 2

ቲቶ 2፡1-10፦ ለተለያዩ የጎብረተሰብ ክፍሎች የተሰጠ ተግባራዊ መመሪያ

ምልከታ እና ትርጓሜ

ሐዋርያው ጳውሎስ ቲቶን የሚያሳስበው አማኞች በቃል ደረጃ የሚማሩትን እውነት በዕለት ተዕለት ሕይወታቸው እንዲተረጉሙት ነው። እውነተኛ ክርስትና በቤተ ክርስቲያን ቅጥር ግቢ ብቻ የሚወሰን ሳይሆን በቤት ውስጥና በሥራ ቦታ የሚገለጥ የተግባር ሕይወት ነው። ጤናማ ትምህርት ማለት አማኞች እርስ በእርሳቸው በሚኖራቸው ግንኙነትና በባሕርያቸው እግዚአብሔርን የሚያከብሩበት መመሪያ ነው። ይህም በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ላሉት ለአረጋውያን፣ ለወጣቶችና ለአገልጋዮች ሁሉ የሚሠራ የቅድስና ጥሪ ነው።

በዕድሜ ለገፉ ወንዶችና ሴቶች የተሰጠው መመሪያ የክብርና የጥንካሬ ሕይወትን የሚያሳይ ነው። አረጋውያን ወንዶች ራሳቸውን የሚገዙ፣ በቁም ነገር የሚኖሩና በእምነትና በፍቅር የጸኑ መሆን አለባቸው። በተመሳሳይ ሁኔታ አረጋውያን ሴቶች በኑሯቸው የተቀደሱ፣ የማይሐሜተኞችና መልካም ነገርን የሚያስተምሩ ሊሆኑ ይገባል። ትልቁ ኃላፊነታቸው ደግሞ ወጣቶቹን ሴቶች ባሎቻቸውንና ልጆቻቸውን እንዲወዱ፣ ራሳቸውን እንዲገዙና ለቤታቸው ታማኝ እንዲሆኑ በማስተማር ለቀጣዩ ትውልድ መንፈሳዊ መሠረት መጣል ነው።

ለወጣቶች የተሰጠው ዋነኛው ትእዛዝ ራሳቸውን እንዲገዙ ነው። ወጣትነት በጉልበትና በስሜት የሚመራበት ወቅት በመሆኑ ራስን መግዛት እጅግ ወሳኝ መንፈሳዊ ባሕርይ ነው። ቲቶ ራሱ ለወጣቶች ምሳሌ መሆን እንዳለበት ጳውሎስ ያሳስበዋል። በትምህርቱ ንጽሕናንና ቁም ነገርን በማሳየት፣ ማንም ሊነቅፈው የማይችል ጤናማ ንግግር በመናገር ተቃዋሚዎች የሚያወሩት ክፉ ነገር አጥተው እንዲያፍሩ ማድረግ ይኖርበታል። የክርስትና ተፅዕኖ የሚጀምረው በንግግር ብቻ ሳይሆን በማይነቀፍ የሕይወት ምስክርነት ነው።

አገልጋዮች ወይም ሠራተኞች ለጌቶቻቸው እንዲታዘዙና በነገር ሁሉ ደስ እንዲያሰኙ ይመከራሉ። ክርስትና በሥራ ገበታ ላይም የሚገለጥ መሆኑን እዚህ ጋር እናያለን። አገልጋዮች የማይከራከሩና በታማኝነት የሚሠሩ መሆን አለባቸው። ይህን የሚያደርጉት ደግሞ በነገር ሁሉ የመድኃኒታችንን የእግዚአብሔርን ትምህርት ለማስጌጥ ነው።

የእኛ ታማኝነትና መልካም ሥራ ለወንጌል ውበትና መስሐብነት የሚሰጥ ታላቅ መሣሪያ መሆኑን መዘንጋት የለብንም።

አንድ ትልቅ የአትክልት ስፍራ ውበት የሚኖረው ሁሉም አበቦችና ተክሎች በየፈርጃቸው ሲያድጉና የየራሳቸውን ቀለምና መዓዛ ሲሰጡ ነው። አንዱ ተክል ሌላውን መተካት አይችልም፤ ነገር ግን ሁሉም ተከባብረው ሲቆሙ የአትክልት ስፍራው ለተመልካች ይማርካል። የቤተ ክርስቲያንና የቤተሰብ ሕይወትም እንዲሁ ነው። እያንዳንዱ የጎብረተሰብ ክፍል እግዚአብሔር የሰጠውን መመሪያ ሲከተልና የየራሱን ድርሻ በቅድስና ሲወጣ፣ መላው ጎብረተሰብ የእግዚአብሔርን ክብር የሚያንጸባርቅ ውብ ስፍራ ይሆናል።

ተግባራዊ የውይይት ጥያቄዎች

🔷 ወጣቶች "ራሳቸውን እንዲገዙ" (self-control) መመከራቸው፣ በዘመናችን ካለው ያልተገደበ ነጻነት አመለካከት ጋር እንዴት ይጋጫል?

🔷 ቲቶ ለወጣቶች "መልካም ምሳሌ" እንዲሆን መታዘዙ፣ ለአሁኑ ዘመን አገልጋዮች ስለ ሕይወት ምሳሌነት ምን ትልቅ መልእክት ያስተላልፋል?

🔷 ባሪያዎች ታማኝ እንዲሆኑ መታዘዛቸው፣ በዛሬው የሥራ ዓለም ውስጥ ላለ ክርስቲያን ሠራተኛ ምን ዓይነት የሥራ ሥነ-ምግባር ይሰጠዋል?

🔷 "የእግዚአብሔርን ትምህርት ማስዌጥ" ማለት ምን ማለት ነው? የእኛ አኗኗር ወንጌልን እንዴት ለሰዎች ማራኪ ሊያደርገው ይችላል?

🔷 "የእግዚአብሔር ቃል እንዳይሰደብ" የሚለው ማስጠንቀቂያ፣ የእኛ የግል ስህተት በወንጌል ስም ላይ የሚያመጣውን ጉዳት እንዴት ያሳያል?

🔷 ሽማግሌዎች "ጭምቶች" መሆን ያለባቸው፣ የእድሜ ባለጸጋነታቸውን ከክብር ጋር እንዴት ያገናኘዋል?

🔷 አሮጊቶች "ለብዙ ወይን ጠጅ የማይገዙ" መሆን ያለባቸው፣ በቀርጤስ ከነበረው ባህላዊ ልማድ አንጻር ምን ትርጉም አለው?

🔷 ቆነጃጅት "በቤታቸው የሚሠሩ" መሆን ያለባቸው፣ ቤተሰብን ከመንከባከብና ከመጠበቅ አንጻር ምን ፋይዳ አለው?

ቲቶ 2፡11-15፦ የእግዚአብሔር ጸጋ መገለጥ እና የማዳን ኃይሉ
ምልከታ እና ትርጓሜ

የእግዚአብሔር ጸጋ ለሰው ሁሉ ድኅነትን ይዞ ተገልጧል። ይህ ጸጋ ዝም ብሎ የኃጢአት ይቅርታን ብቻ የሚሰጥ ሳይሆን እኛን የሚቀርጽና በሕይወት ትምህርት ቤት ውስጥ የሚያስተምር መለኮታዊ ኃይል ነው። ጸጋው የሚያስተምረን ዋነኛው ነገር እግዚአብሔርን መካድንና ዓለማዊ ምኞትን እንድንክድ ነው። በዚህ አሁን ባለንበት ዘመን ራሳችንን በመግዛት፣ በጽድቅና እግዚአብሔርን በመምሰል እንድንኖር ጸጋው ብርታትንና መመሪያን ይሰጠናል። ክርስትና ያለፈው ታሪካችን ይቅር የሚባልበት ብቻ ሳይሆን የወደፊት አካሄዳችንና ባሕርያችን የሚቀየርበት የሕይወት ጎዳና ነው።

ተስፋችን የሚቆመው በታላቁ አምላካችንና በመድኃኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ክብር መገለጥ ላይ ነው። ይህ በመጽሐፍ ቅዱስ "ብፁዕ ተስፋ" ተብሎ ይጠራል። ክርስቶስ ራሱን አሳልፎ የሰጠው ከዓመፅ ሁሉ ሊቤዠንና መልካሙን ሥራ ለመሥራት የሚቀኑትን፣ የእርሱ ብቻ የሆኑትን ሕዝቦች ለራሱ እንዲያነጻ ነው። እኛ የተዋጀነው ለራሳችን ፍላጎት እንድንኖር ሳይሆን እርሱን በሚያስከብርና ለሰዎች በሚጠቅም መልካም ሥራ እንድንተጋ ነው። ይህ ዓላማ ደግሞ የእግዚአብሔር ልዩና ቅዱስ ሕዝብ መሆናችንን በተግባር ያረጋግጣል።

ሐዋርያው ጳውሎስ ለቲቶ የሚመክረው እነዚህን እውነቶች በሙሉ ሥልጣን እንዲያስተምር፣ አማኞችን እንዲመክርና የሚሳሳቱትን ደግሞ እንዲገሥጽ ነው። ማንም እንዳይንቀውና በወጣትነቱም ይሁን በአገልግሎቱ ክብረት እንዳያቃልል አጥብቆ ያሳስበዋል። መሪነትም ሆነ ክርስቲያናዊ ሕይወት በጸጋው ላይ የተመሠረተ በመሆኑ፣ በልበ ሙሉነትና በታማኝነት መገለጥ ይኖርበታል። የእግዚአብሔር ቃል በታማኝነትና በሥልጣን ሲሰበክ በሰሚዎች ሕይወት ውስጥ የመለወጥ ኃይል አለው።

ለዚህ ክፍል እንደ ምሳሌ አንድ በታላቅ ዕዳ ውስጥ የነበረን ሰው መመልከት እንችላለን። ዕዳው በሙሉ በአንድ ደግ ሰው በነፃ ቢሰረዝለት፣ ያ ነፃነት ለተሻለና ለተጠነቀቀ ሕይወት ያነሳሳዋል እንጂ እንደገና ወደ ዕዳው እንዲመለስ አያደርገውም። የእግዚአብሔር ጸጋም እንዲሁ ነው።

ከኃጢአት ዕዳ ነፃ አውጥቶን ለቅድስናና ለበጎ ሥራ እንድንነሳሳ ያደርገናል። በጸጋ መዳን ማለት እንደ ልብ መበላሸት ሳይሆን ለእግዚአብሔር ፍቅር ተግባራዊ ምላሽ በመስጠት በንጽሕና መኖር ነው።

የተግባራዊ ውይይት ጥያቄዎች

🔹 የእግዚአብሔር ጸጋ በሕይወታችሁ ውስጥ "አይሆንም" እንድትሉ ያስተማራችሁ ወይም እንድትክዱት የረዳችሁ ዓለማዊ ምኞት ምንድን ነው?

🔹 ራስን መግዛት፣ ጽድቅና እግዚአብሔርን መምሰል በዕለት ተዕለት የሥራና የቤት ውሎአችሁ እንዴት ይገለጣሉ?

🔹 "ብፁዕ ተስፋ" ወይም የክርስቶስ ዳግም መምጣት ዛሬ ለምትኖሩት ሕይወትና ለምትጋፈጡት ፈተና ምን ዓይነት ብርታት ይሰጣችኋል?

🔹 ክርስቶስ እኛን ለማንጻትና የእርሱ ለማድረግ ራሱን እንደሰጠ ማወቃችሁ፣ ለራሳችሁ ክብርና ማንነት ያላችሁን አመለካከት እንዴት ይለውጠዋል?

🔹 "ለመልካም ሥራ የሚቀና ሕዝብ" መሆን ማለት በእናንተ አረዳድና በተሰማራችሁበት መስክ ምን ማለት ነው?

🔹 የዳንበት ጸጋ "ለሰው ሁሉ" ተገልጧል የሚለው እውነት፣ ለማያምኑ ሰዎችና ለጠላቶቻችሁ ባላችሁ አመለካከት ላይ ምን ተጽዕኖ ያሳድራል?

🔹 የእግዚአብሔርን ቃል በሥልጣን መናገርና ለቃሉ መገዛት በቤተ ክርስቲያን ሥርዓት ውስጥ ያለው አስፈላጊነት ምንድን ነው?

ምዕራፍ 3

ቲቶ 3፡1-8፦ ክርስቲያኖች በኅብረተሰብ ውስጥ እና የመዳን መለኮታዊ ምስጢር

ምልከታ እና ትርጓሜ

ሐዋርያው ጳውሎስ በዚህ ክፍል ውስጥ አማኞች በምድራዊ መንግሥትና በኅብረተሰብ ውስጥ ሊኖራቸው የሚገባውን አቋም በግልጽ ያስቀምጣል። ለመሪዎችና ለባለሥልጣናት መገዛት፣ ለበጎ ሥራ መዘጋጀት፣ ማንንም አለመሳደብና ለሰው ሁሉ ቅንነትንና ትሕትናን ማሳየት የክርስቲያን መለያዎች ናቸው። ዓለም በሁከትና በክርክር በተሞላችበት በዚህ ዘመን፣ አማኞች የሰላም ሰዎች ሆነው መገኘታቸው ወንጌልን በሰዎች ፊት ተወዳጅና የተከበረ ያደርገዋል።

ቀደም ሲል የነበረንን ማንነት በማስታወስ ጳውሎስ ወደ እውነተኛ ትሕትና ይመራናል። እኛም በአንድ ወቅት የማናስተውል፣ የማንታዘዝ፣ በክፋትና በምቀኝነት የምንኖር እንደነበርን ያስታውሰናል። ይህን ያለፈ ታሪካችንን ማስታወሳችን በሌሎች ላይ እንዳንፈርድና ለኃጢአተኞች ርኅራኄ እንዲኖረን ያደርገናል። ከእግዚአብሔር ጸጋ ውጭ ሁላችንም በጨለማ ውስጥ እንደነበርን መገንዘብ፣ ራስን ዝቅ ለማድረግና ሌሎችን ለመውደድ ትልቁ መሠረት ነው።

ታላቁ የመዳን ምስጢር የተገለጠው በእኛ ጽድቅ ወይም በሠራነው በጎ ሥራ ሳይሆን በእግዚአብሔር ምሕረትና ቸርነት ብቻ ነው። በመንፈስ ቅዱስ መታደስና ዳግመኛ በመወለድ ከኃጢአት ዕድፋችን ታጥበናል። በጸጋው ከጸደቅን በኋላ ደግሞ የዘላለም ሕይወት ወራሾች ሆነናል። ይህ ድኅነት በሰው ጥረት የማይገኝ ነገር ግን በእግዚአብሔር ፍቅር የተሰጠ መለኮታዊ ስጦታ መሆኑን መረዳት ለሕይወታችን ትልቅ መጽናኛ ነው።

ጳውሎስ ይህ ቃል የታመነ መሆኑንና ቲቶም እነዚህን ነገሮች አጥብቆ እንዲያስተምር ያዝዘዋል። ያመኑት ሰዎች ለበጎ ሥራ እንዲተጉና ለሰዎች የሚጠቅም ሕይወት እንዲመሩ ማሳሰቢያ ተሰጥቷል። እውነተኛ እምነት ሁልጊዜም ወደ መልካም ተግባር የሚያመራና ለሌሎች በረከት የሚሆን ውጤት አለው። በጸጋ መዳናችን ለሥራ ፈትነት ሳይሆን ለበለጠ ትጋትና ቅድስና ሊያነሳሳን ይገባል።

ለዚህ ትምህርት እንደ ምሳሌ አንድ በሞት ሊቀጣ የተፈረደበትን ወንጀለኛ መመልከት እንችላለን። ንጉሡ በራሱ ቸርነትና ምሕረት ብቻ ነፃ ቢያወጣው፣ ያ ሰው የቀረውን ዘመኑን ለንጉሡ በታማኝነትና በመልካም ምግባር ለመኖር ይተጋል። እኛም ከሞትና ከኃጢአት ፍርድ በነፃ ድነናል፤ ስለዚህ ኑሯችን ለታደገን አምላክ ክብር የሚሆንና መልካም ሥራ የተሞላበት መሆን ይኖርበታል።

የተግባራዊ ውይይት ጥያቄዎች

🔹 ለመሪዎችና ለባለሥልጣናት መገዛት ሲባል እምነታችንን የሚቃረን ነገር ሲያዙን እንዴት ማመጣጠን እንችላለን?

🔹 የድሮ ሕይወታችንን ማስታወሳችን ለሌሎች ይቅርታን ለማድረግና በትሕትና ለመኖር እንዴት ይረዳናል?

🔹 "በእኛ ጽድቅ ሳይሆን በምሕረቱ ዳንን" የሚለው እውነት፣ በውስጣችን ያለውን የኩራት ስሜት እንዴት ይሰብረዋል?

🔹 በመንፈስ ቅዱስ መታደስ በዕለት ተዕለት ሕይወታችሁ ውስጥ እንዴት ይገለጣል?

🔹 "ለበጎ ሥራ መጋደል" የሚለው ሐሳብ በሥራ ቦታችሁ ወይም በሰፈራችሁ ምን ዓይነት ተግባራዊ መግለጫ ሊኖረው ይችላል?

🔹 የዘላለም ሕይወት ወራሾች መሆናችን፣ ለምድራዊ ሀብትና ስም ያለንን አመለካከት እንዴት ይለውጠዋል?

🔹 በማኅበረሰቡ ውስጥ ሰላማዊና ትሑት ሰዎች ሆኖ መገኘት ወንጌልን ለማዳረስ የሚኖረው ሚና ምንድን ነው?

ቲቶ 3፡9-11፦ ከከንቱ ክርክር መራቅ እና መለያየትን ስለመከላከል ምልከታ እና ትርጓሜ

ሐዋርያው ጳውሎስ በዚህ ክፍል ውስጥ ለቲቶ የሚሰጠው ምክር በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የሚነሱ ከንቱ ክርክሮችንና ጭቅጭቆችን እንዴት መያዝ እንዳለበት ነው። በወቅቱ የነበሩ አንዳንድ ሰዎች በሕግ ነጥቦች፣ በዘር ሐረግና ትርጉም በሌላቸው አፈ ታሪኮች ላይ በመከራከር ጊዜያቸውን ያጠፉ ነበር። ጳውሎስ እነዚህን ነገሮች "ከንቱና የማይጠቅሙ" በማለት ይገልጻቸዋል። እውነተኛ መንፈሳዊነት የሚለካው በክርክር ድል በመንሳት ሳይሆን፣ ሕይወትን በሚለውጥና ለቅድስና በሚያበቃ የእግዚአብሔር እውነት ላይ በማተኮር እንደሆነ እንረዳለን።

በመካከላችን መለያየትን የሚፈጥሩ ሰዎችን በተመለከተ ጳውሎስ ጥብቅ መመሪያ ይሰጣል። አንድን ሰው መጀመሪያ አንድ ጊዜ ከዚያም ሁለተኛ ጊዜ ማስጠንቀቅ ያስፈልጋል። ከሁለተኛ ማስጠንቀቂያ በኋላ ግን ግለሰቡ ካልተመለሰ፣ ከእርሱ ጋር ያለውን ግንኙነት ማቋረጥ ይገባል። ይህ እርምጃ የሚወሰደው ለሰውየው ጥላቻ ስላለን ሳይሆን፣ የቤተ ክርስቲያንን አንድነትና ሰላም ለመጠበቅ ሲባል ነው። መለያየትን የሚፈጥር ሰው የራሱ ሕሊና የፈረደበትና በመንፈሳዊ ሕይወቱ የሳተ መሆኑን ሐዋርያው በግልጽ ያስረዳል።

የቤተ ክርስቲያን መሪዎችም ሆኑ አማኞች ትኩረታቸውን ማድረግ ያለባቸው ሰዎችን በሚያንጹ፣ ፍቅርን በሚያሳድጉና እግዚአብሔርን ለመምሰል በሚረዱ ጉዳዮች ላይ ብቻ ነው። ትርጉም የሌላቸውና ለጥል የሚጋብዙ ንግግሮች መንፈሳዊ ኃይልን ያባክናሉ፤ እንዲሁም ወንጌልን ለማያምኑ ሰዎች ለማድረስ የምናደርገውን ጥረት ያደናቅፋሉ። ስለዚህ በመንፈሳዊ ብስለት መመላለስ ማለት የትኛውን ክርክር መተው እንዳለብንና የትኛውን እውነት ደግሞ አጥብቀን መያዝ እንዳለብን ለይቶ ማወቅ ማለት ነው።

ለዚህ ትምህርት አንድ ጥሩ ምሳሌ የሚሆነን በባሕር ላይ የሚጓዝ መርከብ ነው። የመርከቡ መሐንዲሶችና ሠራተኞች ትኩረት ማድረግ ያለባቸው መርከቡ በሰላም ወደ ወደቡ እንዲደርስ የሚያደርጉትን ሞተሮችና መሪውን በመጠበቅ ላይ ነው።

በመርከቡ ቀለም ውበት ወይም በሌሎች ትናንሽና መሠረታዊ ባልሆኑ ጉዳዮች ላይ ተጣልተው ሥራቸውን ቢተው፣ መርከቡ አደጋ ላይ ይወድቃል። የቤተ ክርስቲያንም ጉዞ እንዲሁ ነው። ዋናው ዓላማችን ክርስቶስን መምሰልና ወንጌልን ማድረስ ሲሆን፣ በትናንሽ ጉዳዮች ላይ መጣላት ጉዟችንን ያሰናክላል።

የተግባራዊ ውይይት ጥያቄዎች

🔹 በቤተ ክርስቲያናችሁ ወይም በቡድን ጥናታችሁ ወቅት "የማይጠቅሙና ከንቱ" ብላችሁ የምታስቧቸው የክርክር ዓይነቶች የትኞቹ ናቸው?

🔹 አንድን እውነት በቅንነት ከመፈለግና ዝም ብሎ ለክርክር ከመከራከር መካከል ያለውን ልዩነት እንዴት መለየት እንችላለን?

🔹 መለያየትን የሚፈጥርን ሰው "ሁለቴ አስጠንቅቀህ ተወው" የሚለው መመሪያ ዛሬ ባለንበት ማኅበራዊ ሚዲያ በበዛበት ዘመን እንዴት ተግባራዊ ሊሆን ይችላል?

🔹 የአንድነት መታወክ በወንጌል ምስክርነታችን ላይ የሚያመጣው አሉታዊ ተፅዕኖ ምንድን ነው?

🔹 ጳውሎስ ከንቱ ክርክሮችን "የማይጠቅሙ" ሲላቸው፣ እኛስ ጊዜያችንን ይበልጥ ለሚጠቅም ነገር ለማዋል ምን ዓይነት ጥንቃቄ ማድረግ ይገባናል?

🔹 መለያየትን የሚፈጥሩ ሰዎችን መራቅ ለምን እንደ ፍቅር ጉድለት ሳይሆን እንደ መንፈሳዊ ጥበቃ ይቆጠራል?

🔹 በግል ሕይወታችሁ ከሰዎች ጋር ባለ ግንኙነት ሰላምን ለመጠበቅና ከማይጠቅሙ ጭቅጭቆች ለመራቅ ምን ዓይነት ልምምድ ማድረግ ትችላላችሁ?

ቲቶ 3፡12-16፦ የግል መመሪያዎች፣ የጉዞ ዕቅድ እና የመዝጊያ ምርቃት
ምልከታ እና ትርጓሜ

በዚህ የመጨረሻው የቲቶ መልእክት ክፍል ውስጥ ሐዋርያው ጳውሎስ የግል መመሪያዎችንና የወደፊት የጉዞ ዕቅዶቹን ሲያጋራ እንመለከታለን። ጳውሎስ አርጤማስን ወይም ቲኪቆስን ወደ ቲቶ ለመላክ ማቀዱ፣ ወንጌልን ለማስፋፋት የሚደረገው ጥረት የቡድን ሥራ መሆኑን ያሳየናል። ቲቶን በኒቆጵልዮን እንዲያገኘው መጠየቁ ደግሞ መሪዎች እርስ በእርሳቸው ለመበረታታትና ለመመካከር የሚኖራቸውን ግንኙነት አስፈላጊነት ያንላል። አገልግሎት ብቻውን የሚሮጡት ሩጫ ሳይሆን እጅ ለእጅ ተያይዞ የሚከናወን መለኮታዊ ተልእኮ ነው።

ጳውሎስ ለሕግ አዋቂው ለዘናስና ለአጵሎስ ልዩ ትኩረት እንዲሰጥና ለጉዟቸው የሚያስፈልጋቸውን ነገር ሁሉ እንዲያዘጋጅላቸው ቲቶን ያዝዘዋል። ይህ የሚያሳየው ቤተ ክርስቲያን የወንጌል አገልጋዮችን በጸሎት ብቻ ሳይሆን በተግባራዊ ድጋፍም የመርዳት ኃላፊነት እንዳለባት ነው። አገልጋዮች ምንም እንዳይጎድልባቸው ማድረግ የአማኞች ሁሉ ድርሻ ነው። ይህም ወንጌል ያለ እንቅፋት እንዲሰራጭና የእግዚአብሔር መንግሥት እንዲሰፋ ትልቅ አስተዋጽኦ ያደርጋል።

አማኞች "ለሚያስፈልገው ነገር ሁሉ" መልካም ሥራን መሥራት እንዲማሩ ጳውሎስ አጥብቆ ያሳስባል። እውነተኛ ክርስትና ፍሬያማ መሆን አለበት። ፍሬ ቢስ መሆን በአማኝ ሕይወት ውስጥ ቦታ ሊኖረው አይገባም። መልካም ሥራ ማለት ዝም ብሎ ደግነትን ማሳየት ብቻ ሳይሆን በዙሪያችን ያሉትን አስቸኳይ ፍላጎቶች ለይቶ በማወቅ በተግባር ምላሽ መስጠት ነው። ይህ ዓይነቱ ትጋት ደግሞ የአማኞችን ሕይወት ትርጉም ያለውና ፍሬያማ ያደርገዋል።

በመጨረሻም ጳውሎስ ከእርሱ ጋር ካሉ ቅዱሳን ሁሉ የተላከ ሰላምታን ለቲቶ ያቀርባል። በእምነት ለሚወዱን ሁሉ ሰላምታ አቅርብ በማለት የክርስቲያናዊ ፍቅርን ጥልቀት ይገልጻል። መልእክቱን የሚደመድመው ደግሞ "ጸጋ ከሁላችሁ ጋር ይሁን" በሚል ምርቃት ነው። ጸጋ የክርስትና ሕይወት መጀመሪያና መጨረሻ እንደመሆኑ መጠን፣ ሁልጊዜም አማኞችን ደግፎ የሚይዝ መለኮታዊ ስጦታ ነው።

ለዚህ ማጠቃለያ ክፍል እንደ አንድ የግንባታ ሥራ መመልከት እንችላለን። አንድን ቤት ለመገንባት ድንጋይ የሚያቀብሉ፣ ሲሚንቶ የሚያቦኩና ግንቡን የሚገነቡ ሰዎች ሁሉ እኩል አስፈላጊ ናቸው። አንዱ ካለ ሌላው ሥራው ሊቀጥል አይችልም። በጳውሎስ፣ በቲቶ፣ በዜናስና በአጵሎስ መካከል የነበረው ግንኙነትም እንደዚሁ ነው። ሁሉም በየድርሻቸው ሲተጉና እርስ በእርሳቸው ሲረዳዱ የወንጌል ሕንፃ እየተገነባ ይሄዳል። እኛም በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የየራሳችን ድርሻ ያለን ግንበኞች መሆናችንን ማወቅ ይኖርብናል።

የተግባራዊ ውይይት ጥያቄዎች

🔹 በአሁኑ ወቅት በአካባቢያችሁ ወይም በቤተ ክርስቲያናችሁ ውስጥ "አስቸኳይ ፍላጎት" ያላቸውና የእናንተን ድጋፍ የሚሹ እነማን ናቸው?

🔹 የወንጌል አገልጋዮችን በተግባር መርዳት (እንደ ዜናስና አጵሎስ) ለወንጌል ስርጭት ያለው ፋይዳ ምንድን ነው?

🔹 "መልካም ሥራን መሥራት መማር" ሲባል፣ መልካምነት ዝም ብሎ የሚመጣ ሳይሆን ልምምድ የሚጠይቅ መሆኑን እንዴት ትረዱታላችሁ?

🔹 በግል ሕይወታችሁ ውስጥ "ፍሬያማ" እንዳትሆኑ የሚያደርጓችሁ እንቅፋቶች ምንድን ናቸው? እነዚያን ለማሸነፍ ምን ማድረግ ይቻላል?

🔹 ጳውሎስና ቲቶ የነበራቸው ዓይነት መንፈሳዊ አጋርነትና መረዳዳት በእናንተ የአገልግሎት ሕይወት ውስጥ እንዴት ይታያል?

🔹 የጳውሎስ የመዝጊያ ምርቃት "ጸጋ ከሁላችሁ ጋር ይሁን" የሚለው፣ ለሁላችንም እኩል የሚያስፈልገን መሆኑን እንዴት ትገልጹታላችሁ?

🔹 የቲቶ መልእክትን ስናጠናቅቅ፣ ከዚህ መጽሐፍ የተማራችሁትና በሕይወታችሁ ላይ ትልቅ ለውጥ ያመጣው ዋናው ነጥብ ምንድን ነው?

የጸጋው ትምህርት ውጤትና የተግባር ጥሪ

በዚህ የቲቶ መልእክት ጥናት ውስጥ ያደረግነው ጉዞ እግዚአብሔር በቃሉ በኩል ያለውን ጥልቅ ምክርና መመሪያ እንድንረዳ አስችሎናል። ከመሪዎች ባሕርይ ጀምሮ እስከ እያንዳንዱ አማኝ የቤት ውስጥና የሥራ ቦታ ምልልስ ድረስ፣ ወንጌል እንዴት ሕይወታችንን እንደሚቀርጽ ተመልክተናል። ይህ ጥናት በዕውቀት ብቻ የሚቆም ሳይሆን በየዕለቱ በምናደርጋቸው ምርጫዎችና በምናሳያቸው ምግባራት ውስጥ ፍሬ ሊያፈራ የሚገባው መለኮታዊ ዘር ነው።

አሁን ጥናቱን ስናጠናቅቅ ትልቁ ጥያቄ "ከዚህ በኋላ ምን እናደርጋለን?" የሚለው ነው። የእግዚአብሔር ጸጋ ከኃጢአት ነፃ አውጥቶን ለመልካም ሥራ የምንቀና ልዩ ሕዝብ አድርጎናል። በቀርጤስ ደሴት መካከል የነበሩት አማኞች በክፉ ባሕል ሳይበከሉ የእግዚአብሔርን ቃል ውበት እንዲያሳዩ እንደተጠሩ ሁሉ፣ እኛም ዛሬ ባለብን የሥራ መስክና ማኅበራዊ ሕይወት የክርስቶስን መዓዛ ማሰራጨት ይጠበቅብናል። ድኅነታችን በሥራ ባይሆንም፣ ድኅነታችን ግን የግድ መልካም ሥራን ሊወልድ ይገባል።

የዘላለም ሕይወት ተስፋና የመድኃኒታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ዳግም መምጣት ሁልጊዜም በልባችን ፊት ሊታይ ይገባል። ይህ ተስፋ በፈተናዎች መካከል እንድንጸና፣ ከክንቱ ክርክሮች እንድንርቅና ለቤተ ክርስቲያን አንድነት እንድንቆም ብርታት ይሆነናል። በዚህ ጥናት ውስጥ የተማርናቸውን እውነቶች በተግባር ስንተረጉማቸው፣ በዙሪያችን ያሉ ሰዎች በእኛ ሕይወት ውስጥ የእግዚአብሔርን ጸጋና እውነት ማየት ይጀምራሉ። የጌታ ጸጋ በጉዟችሁ ሁሉ ከእናንተ ጋር ይሁን።

ይህንን ጥናት ደጋግመው በመከለስና ሌሎች 'የሕይወት እንጀራ አገልግሎት' የሚያዘጋጃቸውን የጥናት መምሪያዎች በመጠቀም በመንፈሳዊ እውቀትዎ ይደጉ።

🌐 **Website:** https://ethiopiansite.com/
📱 **Telegram:** https://t.me/YehiwotEnjera_Official
👥 **Facebook:** facebook.com/YehiwotEnjera
▶️ **Youtube:** https://www.youtube.com/@yehiwotEnjera
📧 **Email:** tsegaewnet@gmail.com

ቲቶ፡- በጸጋ የታነጸና ለመልካም ሥራ የሚቀና ሕይወት

ይህ በሐዋርያው ጳውሎስ አማካኝነት ለወጣቱ መሪ ለቲቶ የተላከው መልእክት፣ አማኞች በምድራዊ ሕይወትና በመለኮታዊ ጥሪ መካከል ያለውን ሚዛን እንዴት መጠበቅ እንዳለባቸው የሚያስተምር ድንቅ መመሪያ ነው። መጽሐፉ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ሊኖር ስለሚገባው ሥርዓት፣ ስለ መሪዎች ብቃትና ስለ እያንዳንዱ የኅብረተሰብ ክፍል ተግባራዊ ቅድስና ጥልቀት ያለው ትንተና ይሰጣል። በዚህ ጥናት ውስጥ የምናገኘው ትልቁ እውነት ክርስትና በቃል ብቻ የሚገለጥ ሃይማኖት ሳይሆን፣ በእግዚአብሔር ጸጋ ተረክቦ በመልካም ሥራ የሚገለጥ ሕያው ሕይወት መሆኑን ነው።

የእግዚአብሔር ጸጋ ለሰው ሁሉ ድኅነትን ይዞ መገለጡ ብቻ ሳይሆን፣ እኛን የሚቀርጽና ከዓለማዊ ምኞት ለይቶ ለእግዚአብሔር ክብር የሚያሰለጥን መሆኑ የመጽሐፉ ማዕከላዊ ትምህርት ነው። አማኞች በቤታቸው፣ በሥራ ገበታቸውና በማኅበራዊ ግንኙነታቸው ሁሉ የወንጌልን ውበት የሚያሳዩበት መንገድ በዚህ ጥናት ውስጥ በሰፊው ተዳስሷል። ሕይወታችን ከከንቱ ክርክሮች የጸዳና ለሰዎች በሚጠቅም በጎ ሥራ የተሞላ እንዲሆን የሚጋብዘው ይህ መልእክት፣ ለዘመናችን ክርስቲያኖች የማይታለፍ የሕይወት ስንቅ ነው።

ይህ አጭር ጥናት በቤተ ክርስቲያን ውስጥም ሆነ በግል ሕይወት የሚነሱ ተግዳሮቶችን በወንጌል ኃይል እንዴት ማሸነፍ እንደሚቻል ቁልፍ እውነቶችን ይዞ ቀርቧል። መጽሐፉን አንብበውና አጥንተው ሲጨርሱ፣ የእግዚአብሔር ጸጋ እንዴት ከውስጥ ወደ ውጭ እንደሚለውጥና ለብፁዕ ተስፋ (ለክርስቶስ ዳግም መምጣት) እንዴት እንደሚያዘጋጀን ትልቅ መረዳት ያገኛሉ። በጸጋው ተረክበን ለመልካም ሥራ የምንቀና የእግዚአብሔር ልዩ ሕዝብ እንድንሆን ይህ ጥናት ትልቅ ድልድይ ነው።

ያግኙን 🔗 📱

ሌሎች የጥናት መምሪያዎችን ለማግኘት የሚፈልጉ ከሆነ ጥያቄዎን ያድርሱን:: እንዲሁም ስለዚህ ጥናት ያለዎትን አስተያየት፣ ጥያቄ ወይም ምስክርነት መስማት እንሻለን። የእርስዎ መልዕክት ለእኛ ትልቅ ብርታት ነው።

🌐 **Website:** https://ethiopiansite.com/
📱 **Telegram:** https://t.me/YehiwotEnjera_Official
👥 **Facebook:** facebook.com/YehiwotEnjera
▶️ **Youtube:** https://www.youtube.com/@yehiwotEnjera
📧 **Email:** tsegaewnet@gmail.com

Made with Bloom®